

PRIORITERINGAR
FÖR ICC UNDER
COP28

Innehåll

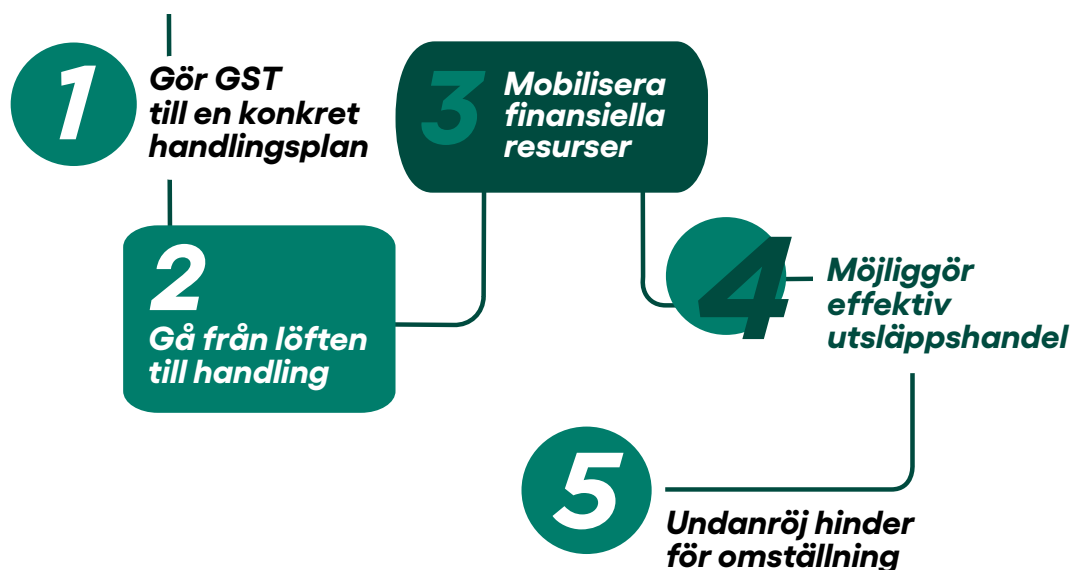
Introduktion	3
ICC – näringslivets officiella röst i klimatförhandlingarna	4
Vad hände förra året?	5
Vad händer i år?	6
Så håller du dig uppdaterad	7
Våra prioriteringar	9
Gör GST till en konkret handlingsplan	9
Gå från löften till handling	10
Mobilisera finansiella resurser	11
Möjliggör effektiv utsläppshandel	12
Undanröj hinder för omställning	13
Det här kommer ICC ta med till Dubai	14
Policychecklista för klimatet	15
Fördjupning	17
<i>Global Stocktake</i>	17
Artikel 6 – vad återstår?	18
<i>Net-Zero Recognition and Accountability Framework</i>	19
Förluster och skador	20

Introduktion

De varmaste sommarmånaderna sedan mätningar inleddes, flera allvarliga naturkatastrofer och en IPCC-rapport som målar upp en dyster bild av klimathotet. Halvvägs till det för Parisavtalet centrala 2030 finns det flera orsaker till att oroas över om vi kommer att nå målen i avtalet. Samtidigt finns det även anledningar att vara hoppfull. Energiomställningen har tagit fart och investeringar i grön energi globalt överstiger nu investeringar i fossila energislag med 70 %. 2021 byggde prognoser för hur världen ska nå nettonollutsläpp till 2050 nästan till hälften på tekniker som ännu inte fanns eller som var under utveckling. På bara två år har det skett en stor förändring. I dag finns hela 64 % av den teknik som kommer att behövas för omställningen redan på marknaden. För att tekniken ska fortsätta utvecklas och spridas spelar internationell handel en avgörande roll.

Ett stort problem är de många regleringar och policy som i dag hindrar spridningen av gröna innovationer. I stark motsats till höga subventioner på fossila bränslen är det exempelvis vanligt med extra höga tullar på klimatsmarta varor som solpaneler. Policyhindren uppstår inte bara inom den direkta handelspolitiken, utan går att hitta inom en rad olika områden – från skatte- och konkurrenslagstiftning till marknadsföring. För att frigöra näringslivets fulla potential måste företag få rätt förutsättningar i form av långsiktiga, förutsebara och transparenta globala regler. Internationell handel och investeringar måste underlättas. FN:s klimatförhandlingar är en viktig del i det.

Inför COP28 har vi i den här guiden sammanställt några av de viktigaste prioriteringarna och policyförslagen för att accelerera näringslivets klimatomställning.

ICC – näringslivets officiella röst i klimatförhandlingarna

Varje år erbjuder FN:s klimatkonferens ett tillfälle att utvärdera och höja de globala klimatambitionerna. COP28 är den tjugooåttonde s.k. partskonferensen sedan FN:s klimatkonvention (UNFCCC) antogs 1992. Parallellt med COP28 sker också partskonferenserna CMP18 och CMA5, vilka fyller en utvärderande funktion för parterna till Kyotoprotokollet respektive Parisavtalet.

På plats vid förhandlingarna deltar inte bara regeringsutsända förhandlare, utan representanter från alla samhällets delar. Näringsliv, akademi, civilsamhälle, m.fl. möts här för att identifiera konkreta åtgärder för att minska de globala utsläppen och begränsa klimatförändringarna.

I samband med att UNFCCC antogs utsågs ICC till officiell fokuspunkt för näringslivets förhandlingsgrupp, *Business and Industry NGOs (BINGO)*. När parterna i konventionen årligen träffas för förhandlingar på COP har ICC därför en framträdande roll och ansvar för att föra det globala näringslivets talan i förhandlingsrummet. I ansvaret ingår också att hjälpa näringslivet att orientera sig i förhandlingsfrågorna och praktikaliteterna kring deltagande i konferensen.

Vad hände förra året?

Efter att man under COP26 i Glasgow gjorde flera viktiga framsteg i förhandlingarna präglades förra årets klimatkonferens, COP27, i Sharm el Sheikh av större oenighet mellan parterna. Detta speglades också i slutavtalet *Sharm el Sheikh Implementation Plan* som man lyckades besluta om först efter att ha gått in på andra dygnets förlängning av förhandlingarna. Några framsteg gjordes dock.

Det största var att länderna enades om att inrätta en fond för hantering av förluster och skador som kan härröras till klimatförändringarna. Det är en åtgärd som länge varit efterfrågad av utvecklingsländer som redan i dag drabbas av klimatförändringarna, men som mött stort motstånd av andra parter. Exakt hur fonden ska utformas och användas är dock inte klart, utan står på agendan inför COP28. Inom ramen för Artikel 6 gjordes också flera framsteg. Framför allt enades man om utformningen av Artikel 6.2, vilket var ett viktigt steg på vägen för att i framtiden kunna länka samman utsläppshandelssystem på global nivå. Man upprättade även ett dialogformat, den s.k. *Sharm el-Sheikh-dialogen*, i syfte att stärka klimatfinansieringen och säkerställa att finansiella flöden i allmänhet är förenliga med Parisavtalets utsläppsmål.

Under COP27 enades man också om de sista detaljerna i det globala arbetsprogrammet för utsläppsminskningar, *Mitigation Work Programme (MWP)*. Inom ramen för MWP ska minst två dialoger och investeringsfokuserade evenemang arrangeras per år där såväl statliga som icke-statliga aktörer kan delta. Syftet är att stötta den s.k. globala översynen (*Global Stocktake, GST*) genom att tillhandahålla en löpande plattform för utbyte av erfarenheter kring olika utsläppsminskande åtgärder. Många var dock oroade över att länderna skulle backa från de skarpa formuleringarna från Glasgow kring utsläppsminskningar och vikten av att hålla fast vid 1,5°C-målet. I slutändan kvarstod dessa, även om många hade hoppats på mer ambitiösa skrivningar än tidigare, bland annat kring behovet av att fasa ut fossila bränslen.

Vad händer i år?

Med så gott som alla delar av Parisavtalets regelbok på plats kommer årets klimatförhandlingar, COP28, att ha ett tydligt fokus på implementering, särskilt finansiering av klimatomställningen och en effektiv energiomställning. Läs vidare om de olika förhandlingsfrågorna i våra prioriteringar och de fördjupande avsnitten längre ner.

Det inkommande emiratiska ordförandeskapet har varit tydligt med att man vill se större samverkan mellan olika aktörer. Att näringslivet inkluderas i det märks inte minst i det faktum att handel för första gången kommer att utgöra ett centralt tema som uppmärksammas under *COP28 Trade Day* den 4 december. Tillsammans med det emiratiska ordförandeskapet är ICC en av värdarna. Vi kommer även att arrangera en *ICC SME Day* den 3 december för att särskilt fokusera på hinder och utmaningar för små och medelstora företags omställning.

Som ett led i detta ges också utrymme för *Trade House*, en paviljong helt dedikerad till diskussioner om handelns roll i klimatomställningen. Värdskapet för *Trade House* delas mellan ICC, *International Trade Centre*, *Unctad* och *WTO*.

ORDFÖRANDESKAPETS PRIORITERINGAR

Inför konferensen har det inkommande emiratiska ordförandeskapet pekat ut följande prioriteringar för COP28:

- *Fast-tracking the just, equitable and orderly energy transition and slashing emissions before 2030;*
- *Transforming climate finance by delivering on old promises and setting the framework for a new deal on finance;*
- *Putting nature, people, lives and livelihoods at the heart of climate action;*
- *Mobilizing for an inclusive COP.*

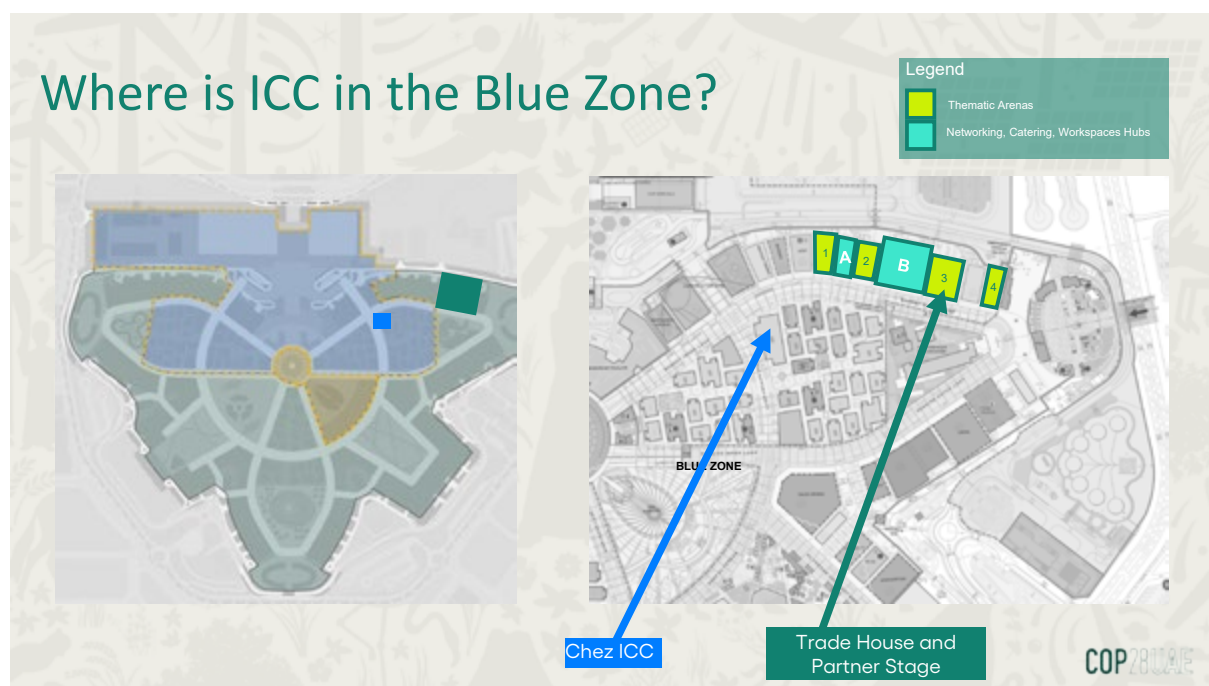
Så håller du dig uppdaterad

ICC deltar på plats i Dubai under hela COP28 och kommer att arrangera regelbundna briefings för näringslivet. Nedan kan du läsa mer om hur vi håller dig uppdaterad om förhandlingarna, oavsett om du är på plats i Dubai eller inte!

ICC:s paviljonger

ICC står under konferensen värd för en egen paviljong, *Chez ICC*, i förhandlingszonen, den s.k. blå zonen. Paviljongen utgör en viktig knutpunkt där det internationella näringslivet kan sammanstråla, träffa andra delegater på plats och diskutera utvecklingen i förhandlingarna. Där kommer vi även löpande den **2–12 december kl. 09.00–10.00 lokal tid** (6.00–7.00 svensk tid) att arrangera BINGO-briefings (*Business and Industry NGOs*), där vi återrapporterar från förhandlingarna och ger möjlighet att bidra till näringslivets inspel och positioner. I paviljongen bjuds det också på ett fullspäckat program av seminarier och paneldiskussioner, samt finns möjlighet att hyra mötesrum.

Som vi skriver ovan står vi även värd för *Trade House*, som vi arrangerar i samarbete med *International Trade Center*, *Unctad* och *WTO*. Det fullständiga programmet för *Trade House* återfinns på: wto.org/tradehousecop28.

Virtuell plattform

Den som inte deltar på plats kan i stället följa COP28 via vår digitala plattform *Make Climate Action Everyone's Business Forum*. På plattformen arrangeras både sändningar från den fysiska paviljongen och helt digitala rundabordsamtal och paneldiskussioner. Hybridplattformen är ett perfekt forum för att uppdatera sig om vad som händer på plats och digitalt engagera sig i konferensen. Via plattformen kan du också följa våra BINGO-briefings. [Registrera dig här >](#)

ICC Sveriges COP28-bevakning

På www.icc.se/cop28 kan du registrera dig till vår svenska COP28-bevakning, genom vilken vi kommer att publicera uppdateringar om hur förhandlingarna fortlöper, inbjudningar till våra BINGO-briefings och information om evenemang som sker i vår paviljong och på vår digitala plattform. Dagliga summeringar kommer även att publiceras på [vår LinkedIn](#).

WhatsApp

Under konferensen kan det dyka upp behov av att snabbt komma i kontakt med näringslivsrepresentanter som kan hjälpa till i utvecklingen av budskap till förhandlingarna. Om du kommer att befinna dig i Dubai rekommenderar vi därför att du går med i den WhatsApp-grupp som ICC:s globala COP28-team skapat. För att gå med i gruppen, vänligen använd den här länken: [ICC COP28 Whatsapp](#).

De olika zonerna

Under FN:s klimatkonferenser delas konferensområdet in i två zoner – en blå och en grön. Så är fallet även under COP28.

Den blå zonen är den officiella förhandlingszonen. Det är där förhandlingarna äger rum, men den innehåller också paviljonger och utställningar från FN:s medlemsländer och olika internationella organisationer där seminarier och andra event arrangeras. För att få tillträde till den blå zonen behövs särskild ackreditering.

Den gröna zonen är den del av konferensen som är öppen för allmänheten. Även här arrangeras seminarier och event, och många privata aktörer har utställningsmontrar där för att visa upp sina klimatsmarta lösningar. För att få tillgång till den gröna zonen behöver man ett s.k. *greenzone pass* som man kan ansöka om på <https://greenzonepass.cop28.com/>.

Våra prioriteringar

Under COP28 måste världens länder gå från åtaganden till åtgärder. Det är därför viktigt att konferensen levererar konkreta resultat. Våra fem budskap till klimatförhandlarna i Dubai är:

1. GÖR GST TILL EN KONKRET HANDLINGSPLAN

Under COP28 avslutas den första globala översynen, (*Global Stocktake, GST*)¹ av världens samlade klimatarbete. GST kan liknas vid en inventering i två delar: en teknisk där man samlar in information om hur världen ligger till i förhållande till Parisavtalet, och en politisk som beslutar om rekommendationer och vägen framåt. Utvärderingen, som från och med 2023 ska genomföras vart femte år, är tänkt att hålla Parisavtalets målsättningar aktuella, motivera länder att stärka sina nationellt fastställda bidrag (*Nationally Determined Contributions, NDC:er*) och därmed påskynda klimatomställningen.

Som ett led i GST publicerades i september en teknisk syntesrapport som tydliggjorde att världen ligger långt efter vad som behövs i klimatarbetet, men att vi hade legat värre till utan Parisavtalet. För första gången i en FN-rapport inkluderades även en skrivning om behovet av att fasa ut alla fossila bränslen som inte renas eller fångas in. Inför COP28 har det hittills rått stora oenigheter om vad som ska inkluderas i den politiska delen av GST, både från den tekniska rapporten och i termer av vägledning framåt.

ICC kommer att efterfråga:

Att den globala översynen, GST, och den tekniska rapporten ska leda till en tydlig handlingsplan, och att näringslivets viktiga roll i klimatomställningen ska erkännas. För att GST på allvar ska utgöra en accelerator för klimatomställningen måste den även identifiera konkreta policyåtgärder som kan vidtas som möjliggör, inte hindrar, företags bidrag.

Varför det är viktigt:

- Världens länder behöver göra mer för att nå nettonollutsläpp till 2050 och för att ökningen av den globala medeltemperaturen inte ska överstiga 1,5°C jämfört med förindustriella nivåer.
- Inget land som inte aktivt involverar näringslivet i klimatomställningen kommer att kunna uppnå sina klimatmål. Näringslivet behövs för att NDC:er ska vara praktiskt genomförbara.
- Näringslivet behöver den tydlighet och förutsebarhet som en handlingsplan för hur utsläppen ska minskas innebär.

1

Läs mer om GST längre fram i guiden.

2.

GÅ FRÅN LÖFTEN TILL HANDLING

Vid COP15 i Köpenhamn 2009 avgav utvecklade länder ett löfte att mobilisera 100 miljarder USD årligen mellan 2020–2025 för att stötta utvecklingsländers omställning. 100 miljarder USD är långt ifrån vad som krävs för att lyckas med klimatomställningen, men målet ses som en symbol för länders vilja att agera solidariskt och se till att alla inkluderas i omställningen.

Det faktum att man hittills misslyckats att uppfylla löftet har haft en mycket negativ inverkan på förtroendet mellan parterna. Även utan en direkt näringslivskoppling är det därför en viktig fråga att lösa ut, då förtroendekrisen som utlösts också spiller över på och skapar låsningar i andra viktiga förhandlingsfrågor. Under COP28 ska man också förhandla både om ett nytt motsvarande mål som ska gälla efter 2025, och ett gemensamt mål för anpassningsfinansiering.

Givet de upprepade misslyckandena att nå det befintliga målet utgör även dessa förhandlingar en viktig del i att återskapa förtroendet mellan parterna och låsa upp viktiga knutar.

ICC kommer att efterfråga:

Att de rika länderna överbrygger förtroendegapet i förhandlingarna genom att leverera det de lovat. Inte minst vad gäller den utlovade årliga klimatfinansieringen om 100 miljarder USD till utvecklingsländer, att åtminstone fördubbla det kollektiva målet om anpassningsfinansiering och att sätta ett mer ambitiöst kollektivt mål för finansiering efter 2025.

Varför det är viktigt:

- Misslyckandet att leva upp till tidigare
- åtaganden har utlöst en allvarlig
- förtroendekris som spiller över på fler förhandlingsområden.

3.

MOBILISERA FINANSIELLA RESURSER

Dagens globala finansiella system är inte rustat för att tillgodose det enorma finansieringsbehov som klimathotet skapar. Det behövs en ökad betoning på hållbarhetsrisker och inte enbart kreditrisker, liksom möjligheten att i högre grad dela risker mellan privata och offentliga aktörer. Banker saknar därtill ramverk för att bedöma huruvida ett projekt ligger i linje med Parisavtalet. De måste få möjlighet att ge gynnsamma villkor till hållbara investeringar och inte enbart möjlighet att begränsa lån och investeringar i ohållbara projekt.

Avsaknad av klimat- och hållbarhetsparametrar i multilaterala finansieringsinstitutioner har hittills också hindrat åtgärder för att sänka kostnaderna för lån som kan gynna miljö och klimat. Resultatet har blivit ett växande skuldberg och att redan ekonomiskt resurssvaga och ofta högt belånade länder som vill få tillgång till finansiering mötts av skyhöga räntor och administrativa kostnader. I den privata sektorn har avsaknaden av hållbarhetsparametrar också ökat bristen på handelsfinansiering för företag, särskilt små och medelstora företag från klimatutsatta områden.

Inför COP28 har det inkommande ordförandeskapet uppmuntrat samtliga parter att se över "innovativa finansieringsmekanismer", vilket kan omfatta mobilisering av privat kapital genom exempelvis frivilliga utsläppshandelssystem, men det skulle också kunna röra sig om beskattning eller andra tvingande mekanismer.

ATT HÅLLA KOLL PÅ

Parisavtalet skapar utrymme för länderna att identifiera "innovativa mekanismer" för finansiering. Det finns dock ingen definition av vad detta innebär, och det kan därför vara värt att hålla ett öga på om diskussionerna rör sig från samverkan med privat sektor till tvingande beskattning.

ICC kommer att efterfråga:

- En ambitiös åtgärdsagenda för att bättre anpassa det globala finansiella systemet till Parisavtalet. Tillgången till förmånlig finansiering för utvecklingsländer och sårbara ekonomier måste skalas upp – både vad gäller utsläppsminskningar och anpassning. Kopplat till anpassning behöver nya innovativa mekanismer utvecklas för att attrahera och möjliggöra större investeringar från privat sektor för att stärka tillväxtekonomiers och sårbara länders motståndskraft mot ett föränderligt klimat.
- Multilaterala finansinstitutioner som Världsbanken och IMF måste få tydligare mandat kring hur de kan bidra till omställningen. Genom att möjliggöra lösningar såsom skuldnedskrivningar eller räntelättnader i utbyte mot finansiering av klimatprojekt skulle stora summor kunna frigöras för att underlätta och påskynda omställningen.
- Ytterligare ett viktigt steg i mobiliseringen är att ställa om trade finance-branschen för att underlätta exporten av grön teknik. Branschen omsätter årligen tio tusen miljarder USD, och har därmed en enorm potential att mobilisera välbehövligt kapital. För att lyckas krävs dock verktyg för att identifiera hållbara handelstransaktioner. Här har ICC utvecklat ramverket *ICC Sustainable Trade Framework* som i skrivande stund pilottestas på transaktioner kopplade till textil, energi, jordbruk och fordonsindustrin.

4.

MÖJLIGGÖR EFFEKTIV UTSLÄPPSHANDEL

Ett viktigt sätt att påskynda utsläppsminskningar är att säkerställa att det finns incitament för företag att ställa om. Här finns det redan i dag tydliga möjligheter, såsom implementering av effektiva prissättningsmekanismer för koldioxid. Genom att sätta ett pris på utsläpp säkerställer man att de som släpper ut också får betala för det. I prissättningen inkluderas den negativa klimatpåverkan i slutpriset på en produkt, vilket skapar ett tydligt marknadsmässigt incitament för producenten att minska sina utsläpp. I dag finns inget globalt utsläppshandelssystem, och inte heller en harmonisering mellan de olika system som finns. Därmed skapas barriärer i både globala produktions- och handelsflöden. Dessutom uppstår risker för koldioxidläckage, dvs. att utsläppstung produktion flyttas till ett land utan prissättning. Dessa risker kan hanteras genom att länder säkerställer att det går att länka samman olika system liksom att prisnivåer inte avviker dramatiskt. Parisavtalets nästan helt färdigförhandlade Artikel 6 är ett viktigt steg i att adressera dessa utmaningar.

ICC kommer att efterfråga:

Att Artikel 6 förhandlas färdigt och ger tydlig vägledning och robusta regler för mätning, verifiering och rapportering kring utsläppshandel. Genom en global utsläppshandel under Artikel 6 blir incitamenten större för fler länder att införa prissättning på koldioxidutsläpp, vilket är ett steg i att adressera den framväxande problematiken kring läckage, sammanlänkning och prisnivåer. Färdigförhandlade Artikel 6-regler skulle också få en viktig standardsättande roll för den frivilliga utsläppshandeln.

Varför det är viktigt:

- Prissättning av koldioxid skapar marknadsmekanismer som främjar innovation och företag med ambitiösa klimatåtgärder, medan de som står för de stora utsläppen får betala för sig.
- Genom att skapa en global marknad för handel med utsläppsrätter kan Artikel 6 bidra till att länka olika nationella och regionala prissättningsmekanismer. Därmed kan man på sikt undanröja handelshinder och motverka behovet av särlösningar, såsom klimattullar, när länder vill undvika att höga klimatambitioner leder till att deras företag konkurreras ut på den globala marknaden.

5.

UNDANRÖJ HINDER FÖR OMSTÄLLNING

Företag möter i dag många hinder när de vill vidta klimatåtgärder, och inom en rad olika områden. För små och medelstora företag är det ofta svårt och dyrt att få tillgång till finansiering, och även de omfattas av ökande rapporteringskrav, även om de sällan har möjlighet att dedikera särskilda resurser till det.

Företag av alla storlekar hindras från att samarbeta i hållbarhetsprojekt på grund av stram och otydlig konkurrenslagstiftning. Trots stor enighet om att omställningen till en cirkulär ekonomi är central för en effektiv klimatomställning hindrar bl.a. utdaterade avfallsregler företag från att skala upp sina cirkulära lösningar och göra dem lönsamma.

För företag som vidtar konkreta klimatåtgärder måste det finnas möjlighet att också kommunicera dessa för att skapa konkurrensmässiga fördelar. Vilseledande kommunikation om klimatåtgärder, greenwashing, måste motarbetas, men nya lagförslag som har kommit på senare tid riskerar att i stället leda till att företag inte vågar kommunicera några klimatbudskap över huvud taget av rädsla för långtgående sanktioner. Här behöver det finnas en balans så att företag som gör rätt också får ta del av de konkurrensmässiga fördelarna av att göra det.

Det är också viktigt att skattelagstiftning främjar och inte hämmar företags klimatinvesteringar, bl.a. genom att företag får göra avdrag för sina gröna investeringar. ICC Sverige har nyligen publicerat en skrivelse där vi kartlägger befintliga exempel på hur svensk lagstiftning hindrar omställningen och presenterar rekommendationer för hur detta kan ändras.

ICC kommer att efterfråga:

Lösningar som särskilt fokuserar på a) små och medelstora företag; b) befintlig konkurrenslagstiftnings nedkylande effekt på möjligheten för företag att samarbeta kring klimatinnovationer och -investeringar; c) undanröjandet av hinder för omställningen till cirkulära affärsmodeller, d) hur vilseledande miljöpåståenden och greenwashing ska hanteras, och; e) hur skattesystem bör anpassas för att främja snarare än hämma företags klimatinvesteringar. Alla dessa utgör områden där vi utvecklat rekommendationer om konkreta åtgärder som kan undanröja dessa hinder.

Att läsa

[ICC Sveriges skrivelse: Svensk skattepolitik och hållbarhet »](#)

Det här kommer ICC att ta med till Dubai

För att stötta våra budskap och visa på hur man konkret kan undanröja hinder för omställningen kommer vi att lansera flera policypapper¹. De fokuserar på områden med stor potential att påverka globala klimatåtgärder i positiv riktning. Policypapperen ligger till grund för vårt arbete även utanför COP28 och omfattar:

- Förslag på effektiva prissättningsmekanismer för koldioxid som leder till och påskyndar
- utsläppsminskningar, och som särskilt adresserar mekanismer som EU:s CBAM, frågor om
- läckage, sammanlänkning och prisnivåer.
- Principer för hållbara och hållbarhetsrelaterade trade finance-transaktioner inom ramen
- för ett antal centrala ekonomiska sektorer (energi, gruvnäring, jordbruk, fordon och textilier).
- Rekommendationer för möjliggörande policyramverk och effektiva lösningar för SME-
- företags klimatåtgärder, med särskilt fokus på ett allt mer komplext rapporteringslandskap,
- handelshinder, samt tillgång till kapital.
- En uppdatering av vår rapport om hur konkurrenslagstiftning hindrar företags samarbete
- kring miljömässiga hållbarhetsprojekt och vilka konkreta åtgärder som kan vidtas för att
- stötta företag i att bidra till den miljömässiga omställningen.
- Principer för hur omställningen till en cirkulär ekonomi bör främjas samt hur den cirkulära
- omställningen bidrar till att adressera de tre stora miljömässiga hållbarhetsutmaningarna
- (förlust av biologisk mångfald, klimatförändringar och föroreningar).
- Diskussion om rollen som ICC:s Marknadsföringskod och Riktlinjer för ansvarsfull
- kommunikation om miljö och klimat har i främjandet av vederhäftig, hederlig, tillförlitlig och
- socialt ansvarstagande marknadskommunikation om miljö och klimat.

1

Publikationerna kommer att cirkuleras via vår COP-bevakning samt publiceras på vår hemsida.

Policychecklista för klimatet

För att framgångsrikt bekämpa klimathotet är det tydligt att det krävs en global omställning av energianvändning, produktion, infrastruktur och avfallshantering – och mycket mer. Vad som ibland verkar mindre tydligt är att många av de innovationer som krävs för att lyckas redan finns, men hindras av begränsande regleringar och policy från att skalas upp, spridas och tillämpas globalt. Här har internationell handel en helt avgörande roll att spela.

Tyvärr uppstår handelshinder inte bara inom ramen för handels- eller klimatpolitik, utan på en rad områden – från skatte- och konkurrenslagstiftning till marknadsföring. För att frigöra handelns potential att accelerera den gröna omställningen måste företag få bättre förutsättningar i form av långsiktiga, förutsebara, harmoniserade och transparenta globala regelverk som bidrar till internationell handel, samarbete och investeringar.

ICC Sverige har sammanställt ett antal av dessa begränsande policyområden till en checklista med förslag på konkreta policyändringar som politiker kan genomföra för att påskynda omställningen redan nu.

- ☐ Sätt pris på koldioxid globalt.
- ☐ Liberalisera handeln med miljö- och klimatsmarta varor genom att förhandla fram ett multilateralt *Environmental Goods Agreement* i WTO som tar bort tullar på dessa varor.
- ☐ Främja omställningen till en mer cirkulär, resurseffektiv ekonomi genom att:
 - ☐ Underlätta handeln med avfall genom harmoniserade definitioner som skiljer på avfall, sekundära material, använda och återvunna varor m.m, och tydligare regler för när avfall slutar vara avfall, s.k. end-of-waste-kriterier.
 - ☐ Harmonisera implementeringen av Baselkonventionen för kontroll av gränsöverskridande förflyttningar och bortskaffande av farligt avfall.
 - ☐ Uppdatera lagstiftning så att möjligheten att använda och handla med resurser baseras på deras kvalitet, inte på om de kommer från avfall eller jungfrulig brytning.
- ☐ Fasa ut och förbjud subventioner av fossila bränslen.
- ☐ Uppdatera WCO:s harmoniserade system för tullkoder för att tydligare kunna särskilja miljö- och klimatsmarta eller cirkulära varor och resurser, för att på så vis facilitera den gränsöverskridande handeln.
- ☐ Förhandla färdigt FN:s fördrag om att motverka plastföroreningar och få till stånd ett avtal som möjliggör för näringslivet att bidra mer genom att underlätta återvinning och cirkulär hantering av plast i de globala värdekedjorna.

- ☐ Frigör mer finansiella medel till den gröna omställningen genom att reformera utvecklingsbankerna och de internationella finansiella institutionerna och deras kriterier för lån till hållbarhetsrelaterade projekt.
- ☐ Stärk implementeringen av WTO:s *Trade Facilitation Agreement* och förhandla färdigt *Investment Facilitation for Development*-avtalet, för att bättre integrera utvecklingsländer i världsekonomin och främja deras långsiktiga hållbara utveckling.
- ☐ Värna den gröna innovationskraften och företags incitament att satsa på forskning och utveckling genom ett starkt immaterialrättsligt skydd och att undantag liknande de som gjorts från WTO:s immaterialrättsavtal TRIPS mot bakgrund av coronapandemin inte utsträcks till grön teknik.
- ☐ Möjliggör fler hållbarhetssamarbeten mellan företag genom att adressera den osäkerhet som i dag råder kopplat till gällande konkurrensregler, både genom att uppdatera regelverken och ge tydligare vägledning kring deras tillämpning.
- ☐ Reformera skattesystemet så att skatteregler, såsom t.ex. avdragsrätt, indirekta skatter m.m., ger incitament till gröna investeringar, satsningar på forskning och utveckling och till en mer cirkulär, resurseffektiv användning av varor och resurser.
- ☐ Uppdatera mandaten för exportkreditmyndigheter för att de bättre ska kunna stödja uppfyllandet av Parisavtalet och Agenda 2030, inklusive upphöra med stöd till affärer med koppling till fossila bränslen.
- ☐ Se över reglerna för exportfinansiering och hur olika typer av finansiering kan blandas, t.ex. med utvecklingsstöd och -finansiering, för att möjliggöra mer export av grön teknik, särskilt till utvecklingsländer där höga riskpremier i dagsläget kan göra det för dyrt för privata bolag att exportera.
- ☐ Adressera skuldkrisen i utvecklingsländer genom att utöka användningen av skuldnedskrivningar i utbyte mot ökade klimatåtgärder.
- ☐ Stärk implementeringen av FN:s vägledande principer för företagande och mänskliga rättigheter, såväl som staters efterlevnad av mänskliga rättigheter för att öka företags vilja att verka och investera på komplexa marknader där behovet av gröna investeringar är stort.
- ☐ Främja omställningen av finanssektorn genom att utveckla gemensamma standarder för hållbar finans samt transparenta och harmoniserade mätmetoder för företags hållbarhetsrapporteringar i olika jurisdiktioner, för att få fram tillförlitlig och kvalitativ hållbarhetsdata.
- ☐ Säkerställ att lagstiftningsinitiativ såsom rapporterings- och *due diligence*-krav är praktiskt implementerbara, också för mindre bolag i utvecklingsländer, för att inte omöjliggöra deras deltagande i de globala värdekedjorna och på så vis undergräva hållbar utveckling i det långa perspektivet.

FÖRDJUPNING

Global Stocktake

Mycket av tekniken som behövs finns redan på plats, men måste också få spridning globalt för att komma alla till del. Från ett näringslivsperspektiv är det viktigt att säkerställa att rätt typ av policyåtgärder vidtas för att skala upp handeln med klimatsmart teknik och att åtgärder som införs inte hämmar fortsatt teknikutveckling och innovation.

I Parisavtalet ingår att länderna, med start 2023, vart femte år ska göra en översyn av klimatarbetet – en s.k. *Global stocktake* (GST). Översynen är inte landsspecifik, utan omfattar den sammanvägda utvecklingen globalt för att adressera klimathotet, inkluderat insatser från icke-statliga aktörer. Baserat på resultaten av utvärderingen förväntas länderna därefter skärpa sina nationellt fastställda bidrag, NDC:er, och övriga bidrag för att säkerställa att världen gemensamt är på väg i rätt riktning.

Under COP28 avslutas den första översynen. I början av september publicerade UNFCCC en syntesrapport i vilken man sammanställde vad som framkommit i de tekniska dialoger som utgjort en grund för översynen. I rapporten fastställs att världen är långt ifrån att klara de mål om utsläppsminskningar som länderna enats om, och att många fler och starkare åtgärder måste vidtas inom samtliga

mätområden. Totalt behöver de globala utsläppen minska med 22 miljarder ton före 2030. Det kan jämföras med Sveriges totala årliga utsläpp som ligger på ca 45 miljoner ton. Det slås dock fast att världen skulle legat ännu värre till utan Parisavtalet.

Från ICC kommer vi att betona vikten av att GST blir en tydlig handlingsplan för såväl länder som näringsliv om vilka åtgärder som måste vidtas, sektor för sektor, för att hålla 1,5°C-målet vid liv. För att göra det måste GST identifiera var det finns resursbrister och hinder för åtgärder kopplat till utsläppsminskningar, klimatanpassning och möjligheter för implementering. Om GST på allvar ska bli en handlingsplan som bidrar till konkreta åtgärder måste den inkludera alla aktörer, från länder till företag, regioner och civilsamhälle. Framför allt måste GST presentera konkreta lösningar och policy som kan möjliggöra att dessa skalas upp.

Några nedslag ur syntesrapporten

- Världen ligger långt efter plan, men hade legat ännu värre till utan Parisavtalet
- Parisavtalet har lett till insatser inom alla sektorer, men det måste säkerställas att klimatåtaganden också efterlevs.
- Utbyggnaden av förnybara energikällor och en utfasning av alla fossila bränslen som inte renas eller fångas in måste genomföras. Det här är första gången en FN-rapport explicit uttrycker en rekommendation om total utfasning!
- Utsläpp av växthusgaser har nått toppen på kurvan i utvecklade länder samt några utvecklingsländer, men ännu inte på global nivå. I dag finns det kostnadseffektiva möjligheter att hantera utsläppsgapet till 2030, men det behövs stöttning och tillgängliggörande av teknik för att de ska få spridning.
- Mobilisering av och ökad tillgång till finansiering av klimatrelaterade projekt är helt centralt.

Artikel 6 – vad återstår?

Parisavtalets Artikel 6 inrättar mekanismer för internationell utsläppshandel och mellanstatliga samarbeten för att minska utsläpp. Efter att under många år ha utgjort klimatförhandlingarnas ”problembarn” gjordes flera framsteg kring ramarna för dessa Artikel 6-mekanismer under COP27. Inte minst beslutade man om viss vägledning för internationella samarbeten om utsläppsminskningar. För att fullt ut kunna operationalisera Artikel 6 och den handel med utsläppsrätter som den möjliggör krävs dock ytterligare förtydliganden kring hur dubbelräkning och koldioxidläckage ska undvikas. Ännu saknas enighet om rapporteringsformat, granskningsprocesser och metoder för att spåra handeln med utsläppsenheter mellan länder. Ytterligare vägledning behövs också kring hur man ska

garantera additionalitetsprincipen, dvs. att en utsläppsminskning som kvalificerar sig för att tillgodoräknas av ett annat land inte hade skett utan Artikel 6-projektet i fråga.

Den utsläppshandel som Artikel 6 möjliggör är bilateral och involverar därmed inte näringslivet som direkt part. Däremot blir näringslivet en viktig part i genomförandet av Artikel 6-projekt, exempelvis utbyggnaden av ren energi i utvecklingsländer. I praktiken kommer Artikel 6 också få stor inverkan även på frivilliga utsläppshandelssystem, när robusta standarder utvecklas. Ju mer enighet som finns kring format, rapportering, mätning och uppföljning, desto mer harmoniserade kommer olika utsläppshandelssystem att bli, vilket också banar väg för harmonisering av koldioxidprissättning.

De olika delarna av Artikel 6

- **Artikel 6.2:** Marknadsbaserad: helt bilateral. Ett värdland byter utsläppsenheter (International Transferred Mitigation Outcomes, ITMOs) mot investeringar som bidrar till minskning eller eliminering av klimatutsläpp. Länder kommer överens om att samarbeta och utvecklar sedan avtal om hur handeln ska gå till. För att handeln ska komma igång behövs dock ytterligare vägledning kring scope, additionalitet och spårning, samt hur många utsläppsenheter som kan överföras utan att underminera värdlandets NDC. Därefter bör den kunna komma igång relativt snabbt, men det är svårare att förutse tidsåtgång för olika Artikel 6.2-projekt då länderna ska sluta avtal själva.
- **Artikel 6.4:** Marknads- och icke marknadsbaserad: En centraliserad mekanism inom UNFCCC granskar och godkänner utsläppsminskningsprojekt innan de kan handlas med. Även här behövs ytterligare vägledning, och också utveckling av själva mekanismen. Att komma igång med Artikel 6.4 kan därför ta längre tid, men det standardiserade granskningsformatet kan också skapa förutsebarhet både kring förväntad tidsåtgång och om ett projekt i slutändan kan ”räknas hem”.
- **Artikel 6.8:** Icke marknadsbaserad: Länder som söker klimatinvesteringar kan registrera vad de behöver i en databas hos UNFCCC, genom vilken resursstarka länder kan identifiera möjligheter att investera – ett slags Tinder för utsläppsminskningar. Genom 6.8 får det investerande landet inga utsläppsenheter i utbyte och mekanismen kan därför liknas mer vid traditionellt bistånd.

FÖRDJUPNING

Net-Zero Recognition and Accountability Framework

I samband med COP27 publicerades en s.k. högnivårapport med rekommendationer kring hur man på FN-nivå kan säkerställa efterlevnaden av icke-statliga aktörers frivilliga klimatåtaganden och -visioner. Vid *Bonn Climate Change Conference* i juni följde UNFCCC-sekretariatet upp rapporten med att publicera ett [utkast på implementeringsplan](#) för ett nytt "Net-Zero Recognition and Accountability Framework". Det möttes av stor kritik, eftersom det inte hade föregåtts av konsultationer.

Förslaget innebär bland annat att icke-statliga aktörers nettonollåtaganden tillsammans med en genomförandeplan ska verifieras och publiceras via FN:s plattform *Global Climate Action Portal* (GCAP). Eftersom det idag inte finns någon enhetlig standard för verifiering av nettonollåtaganden ska en arbetsgrupp av verifierare tillsättas för att forma praxis kring metod och genomförande. Efter publicering ska företagen årligen rapportera kring utvecklingen.

Från ICC:s sida har vi framför allt kritiserat att man i stället för att stärka befintliga

mekanismer för rapportering vill införa ytterligare ett system att lägga ovanpå den redan tunga administrativa börda företag står inför. Om man i stället fokuserar på att förbättra befintliga standarder och göra dem förenliga med GCAP minskar både ekonomisk och administrativ börda för företag samtidigt som trovärdigheten kring klimatåtaganden bibehålls. Vi har även betonat vikten av att länderna, i stället för att göra UNFCCC till en tredjepartsverifierare, enas om vägledning och metodologi för övervakning, rapportering och verifiering inom ramen för Artikel 6. Det är en av få utestående punkter och med den på plats skulle de ramar som krävs för såväl obligatorisk som frivillig rapportering skapas. Både vägledningar och standarder fortsätter att utvecklas, och måste ges tid att etableras, testas och förbättras.

Vi har kommunicerat vår oro över förslaget, genom ett brev från vår globale generalsekreterare John Denton. Från ICC Sverige har vi också skickat synpunkter till de svenska ministrar som deltar i Dubai: Ebba Busch, Johan Forssell och Romina Pourmokhtari.

FÖRDJUPNING

Förluster och skador

Fonden för förluster och skador

Fonden, som länge efterfrågats av utvecklingsländer, har ett stort politiskt värde och kommer att vara till stor nytta för många. Samtidigt får inte fondens inrättande leda till förlorat fokus på det som på allvar kan begränsa fler och ännu allvarigare skador: utsläppsminskningar och klimatanpassning. För att lyckas med dessa målsättningar räcker det inte att länderna når 100-miljardersmålet, utan även att det långt större årliga investeringsbehovet till 2030 uppfylls. Därför rekommenderar vi länderna att etablera en ny åtgärdsagenda för att ställa om det globala finansiella systemet i linje med Parisavtalet.

Under COP27 enades länderna om att inrätta en dedikerad fond för att hjälpa sårbara utvecklingsländer att finansiera hanteringen av förluster och skador som redan nu sker på grund av klimatförändringar. En särskild kommitté bestående av representanter från fjorton utvecklingsländer och tio utvecklade länder inrättades för att ta fram förslag på ett ramverk för fondens utformning. Under året som gått har det arbetet präglats av stora oenigheter, både kring vilka som ska bidra finansiellt till fonden och hur den ska administreras.

Från utvecklade länder har man velat att även Indien, Kina och Förenade Arabemiraten ska bidra till fonden. Även om dessa länder tekniskt sett klassas som utvecklingsländer inom FN-systemet, är de i dag bland de största utsläpparna av växthusgaser. Dessutom diskuterar parterna i allt större utsträckning möjligheten att identifiera "innovativa former av finansiering". Det skulle kunna omfatta direkta bidrag från näringslivet. Ett oroväckande förslag har rört införandet av nya former av företagsbeskattning för att finansiera fonden. Andra förslag har handlat om huruvida fondens finansiering kan knytas till det frivilliga utsläppshandelssystemet.

Det är givetvis välkommet att icke-statliga aktörers viktiga roll i klimatomställningen på

det här sättet får ett erkännande. Samtidigt betonar vi att det är viktigt att bidrag från privata aktörer till fonden sker på frivillig basis, i linje med hur andra multilaterala nödmekanismer fungerar. UNFCCC är dessutom inte rätt institution att förhandla nya skatter. Den typen av diskussioner bör istället föras inom ramen för andra multilaterala institutioner med mandat att hantera sådana frågor.

Det är också viktigt att fonden utformas för att fungera fullt ut med andra, befintliga, mekanismer för förluster och skador, däribland IMF:s *Catastrophe Containment and Relief Trust* och G7-ländernas initiativ *Global Shield*. På sikt bör finansieringsfrågan utökas för att även omfatta diskussioner om teknikens roll för att stötta effektiv riskhantering och kapacitetsbyggnad.

Vad gäller hur fonden ska administreras har det funnits förslag på att förlägga den till Världsbanken. Det har emellertid länge motarbetats av utvecklingsländer som ansett organisationen vara alltför styrd av USA. Först efter ett extrainsatt möte i november kunde kommittén enas om en provisorisk lösning, där Världsbanken tilldelas uppdraget att administrera fonden under en begränsad tid. Under COP28 behöver emellertid alla länder godkänna kommitténs förslag, vilket riskerar att bli en knäckfråga i förhandlingarna.

